

ת"פ 14236/12/21 - מדינת ישראל נגד אמיר שעשע, אמלירון בע"מ 3. גולן יוסף

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 14236-12-21 מדינת ישראל נ' שעשע ואח'
ת"פ 365-11-21 מדינת ישראל נ' יוסף
תיק חיצוני: 459910/2019

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה ארז נוריאלי
המאשימה מדינת ישראל
גב' מוריאל חלסקי (מתמחה) בשם עו"ד טובי הראל
נגד
הנאשמים
1. אמיר שעשע
2. אמלירון בע"מ 3. גולן יוסף
ע"י ב"כ, עו"ד חיים לוי

גזר דין

רקע

1. הנאשמים 1 - 3 הורשעו בהתאם להודאתם, במסגרת הסדרי טיעון מיום 12.1.22, בעובדות כתבי האישום בעבירות כדלקמן:

בת"פ 14236-12-21:

הנאשם 1 - קבלת דבר בתחבולה בצוותא חדא; סיוע לעונשין, עיסוק נש"פ ללא רישיון; סיוע לעונשין, אי רישום בעל שליטה בנש"פ.

הנאשמת 2 - קבלת דבר בתחבולה בצוותא חדא.

בת"פ 365-11-21, ת"פ 20288-04-21 ות"פ 14229-08-20:

הנאשם 3 - קבלת דבר בתחבולה בצוותא חדא; עיסוק נש"פ ללא רישיון; אי רישום בעל שליטה בנש"פ; החזקת סכין והחזקה/ שימוש בסמים לצריכה עצמית.

2. על פי עובדות כתבי האישום **בת"פ 365-11-21 ובת"פ 14236-12-21**, במהלך השנים 2017 - 2020 יזמו הנאשמים 1 ו-3 תכנית להקמת עסק לניכיון שיקים ומתן אשראי (להלן: "צ'יינג"). בתקופה הרלוונטית היה הנאשם 3 בעל עבר פלילי ולנאשמים 1 ו-3 היה יסוד סביר להניח, כי עברו הפלילי ימנע מהנאשם 3 לקבל רישיון כנותן שירותים פיננסיים, או לעבוד בתפקיד נושא משרה בצ'יינג.

3. בתאריך 28.9.17 ייסד הנאשם 1 את הנאשמת 2 - חברת אמלירון בע"מ.

4. כחלק מהתכנית המשותפת של הנאשמים 1 ו-3 לאפשר את פתיחת הצ'יינג', הושמט אזכורו של הנאשם 3 במסמכים שהוגשו לרשות שוק ההון לשם קבלת רישיון עבור הנאשמת 2.
5. בתאריך 10.4.18 הגיש הנאשם 1, בתיאום עם הנאשם 3, בקשה לרישום נותן שירותי מטבע בשם הנאשמת 2 (להלן: "**הבקשה לרישיון**"). הבקשה הוגשה ללא אזכור שמו של הנאשם 3, זאת היות שהנאשמים 1 ו-3 ידעו כי הדבר ימנע את רישום הצ'יינג' כנותן שירותי מטבע.
6. במסגרת הבקשה לרישיון הצהיר נאשם 1, כי הוא בעל השליטה בנאשמת 2 וכי הוא מנהל הצ'יינג'. הבקשה לא כללה התייחסות להיותו של נאשם 3 נושא משרה בצ'יינג'.
7. על בסיס המצג הכוזב שהוצג בבקשה לרישיון אושרה הבקשה על ידי רשות שוק ההון וניתן לנאשמת 2 רישיון זמני למתן שירותים פיננסיים בתקופה שבין 2018 - 2020.
8. בתקופה שבין אפריל 2018 עד 15.2.19 וכן החל מחודש אוקטובר 2019 ועד 15.6.20, פעלו הנאשמים 1 ו-3 בצוותא בצ'יינג' ועסקו במתן שירותים פיננסיים וניכיון שיקים בהיקף של מיליוני שקלים בשנה.
9. במעשיהם קיבלו הנאשמים 1 ו-3 בתחבולה את הרישיון למתן שירותי מטבע. לאור המצג הכוזב התקבל במרמה רישיון נותן שירותי מטבע ותעודת רישום, מכוחה ניתנה לנתבעים 1 ו-3 האפשרות להפעיל צ'יינג' הנחזה להיות מורשה על פי דין.
10. הנאשם 3 עסק במתן שירות פיננסי או במתן אשראי ללא רישיון ופעל יחד עם הנאשם 1 כנותן שירותים פיננסיים ללא היתר מתאים.
11. הנאשם 1 סייע לנאשם 3 לעסוק במתן שירותים פיננסיים או במתן אשראי ללא רישיון ולפעול כנותן שירותים פיננסיים ללא היתר מתאים.
12. על פי עובדות כתב האישום **בת"פ 14229-08-20**, בתאריך 3.6.19, במהלך חיפוש שערך שוטר, נתפס הנאשם 3 מחזיק אגרוף בכיס מכנסיו.
13. על פי עובדות כתב האישום בתיק **בת"פ 20288-04-21**, בתאריך 22.7.19 נתפס נאשם 3 מחזיק בחדרו סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 0.2 גרם נטו.
14. ביום 12.1.22 הגיעו הצדדים להסדר דיוני במסגרת ת"פ 365-11-21, לפיו הנאשם 3 יצרף את ת"פ 20288-04-21 ות"פ 14229-08-20 לתיק הנ"ל ויודה בשלושת כתבי האישום. בעניינו של נאשם 3 עתרו הצדדים במשותף להטלת עונשים מוסכמים כדלקמן: 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בחופף לעונש העיקרי (בגין הרשעתו בת"פ 14229-08-20), מאסר על תנאי וקנס בסך 21,000 ₪.
15. בנוסף, ביום 12.1.22 הגיעו הצדדים להסדר דיוני במסגרת ת"פ 14236-12-21, לפיו הנאשם 1 יודה ויורשע בעובדות כתב האישום. בעניינו של נאשם 1 עתרו הצדדים במשותף להטלת עונשים מוסכמים כדלקמן: 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בסך 20,000 ₪. כמו כן, בהתאם להסדר הטיעון הוסכם כי הנאשם 1 יודה בשם הנאשמת 2 (בהיותו בעליה), אשר תורשע ויושת עליה קנס בסך 2,000 ₪.
16. בהתאם לאמור, הוריתי על קבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, אשר יבחן את שאלת כשירותם של הנאשמים 1 ו-3 לביצוע עבודות השירות.

17. ביום 14.3.22 ו-20.3.22 התקבלו חוות דעת הממונה על עבודות השירות בעניין הנאשמים 1 ו-3 ומהן עולה כי הנאשמים 1 ו-3 אינם מתאימים לרצות עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, בשל מניעה מודיעינית וקיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בחיי הנאשמים או אחרים.

18. בהחלטתי מיום 8.5.22 נדחתה בקשת הנאשמים 1 ו-3 להורות על ביטול החלטת הממונה על עבודות שירות או שינויה, ונקבע כי החלטה הממונה על עבודות שירות ראויה וסבירה בנסיבות הענין.

טענות הצדדים לעונש

19. **ב"כ המאשימה** הפנה בטיעוניו לנסיבות ביצוע העבירות ולחומרת המעשים. לעמדתו, על פי הסדר הטיעון הוסכם על עונש מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות. היות והנאשמים אינם מתאימים לריצוי המאסר בעבודות שירות, יש להשית עליהם אותם חודשי מאסר עליהם הוסכם לריצוי בפועל, לצד יתר רכיבי הענישה המוסכמים במסגרת הסדר הטיעון.

20. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנה ב"כ המאשימה לעברו הנקי של הנאשם 3 ולעברו הפלילי של הנאשם 1, הכולל 3 הרשעות קודמות, לרבות עבירה של החזקת אגרופן או סכין שלא כדין משנת 2006 ועבירת אלימות משנת 2004, בגינה ריצה 15 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח.

21. נטען כי יש לשקול לקולא את הודאתם המהירה של הנאשמים וחסכון בזמן שיפוטי.

22. בנוסף, הובהר כי אין מחלוקת על רכיבי הענישה הנוספים המפורטים בהסדר הטיעון לגבי שלושת הנאשמים (עמ' 10 ש' 20 - 24).

23. **ב"כ הנאשמים** הדגישו בטיעוניהם שהסדר הטיעון בין הצדדים כלל את כל השיקולים הנוגעים לעניין, תוך שהוסכם על ענישה של מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד חילוט משמעותי המהווה חלק מהענישה. לעמדתם, בנסיבות העניין, יש להימנע מענישה של מאסר בפועל בעניינם של הנאשמים.

24. ב"כ הנאשמים הפנו לגזר הדין שניתן בת"פ 1923-10-21 בעניינו של נאשם אחר (משה שעשע) שניתן לדבריהם במסגרת אותה פרשייה. לטענתם, במסגרת הסדר טיעון כולל, שכלל את הנאשם בתיק הנ"ל ואת הנאשמים 1 ו-3 הוסכם על ענישה של מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד קנסות כספיים וחילוט סכום של 1,650,000 ₪. צוין כי ההסכמה לרכיב כלכלי משמעותי ביותר גם ביחס לעבירות שבהן הורשעו הנאשמים, הביאה לידי ביטוי את האיזון שעשו הצדדים בין הענישה הכלכלית לבין חירותם של הנאשמים.

25. בכל הנוגע לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, נטען כי יש להתחשב בכך שהנאשמים לקחו אחריות, הודו וחסכו זמן שיפוטי. הנאשם 1, נשוי ואב לשני ילדים קטנים, נעדר עבר פלילי ומקיים אורח חיים נורמטיבי. הנאשם 3, נשוי ואב לארבעה ילדים קטנים, שירת בצה"ל, סובל מנכות בגין אובדן ראייה באחת מעיניו. הנאשם 3 בעל הרשעות קודמות, השתחרר בשנת 2009 ממאסר שריצה בתיק אחר ומאז לא נפתחו נגדו תיקים פליליים נוספים.

26. הוברר כי הנאשמים אינם מבקשים לחזור בהם מהסדר הטיעון.

27. לבסוף עתרו ב"כ הנאשמים להסתפק בעניינם של הנאשמים 1 ו-3 במאסר מותנה וקנס כספי.

28. הנאשם 1 ציין כי הסכים להסדר הטיעון כדי להימנע ממאסר בפועל, הוסיף כי הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי וביקש בשמו ובשם הנאשם 3 שלא יושט עליהם עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. הנאשם 3 לא פירט עמדתו.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

29. עקרון הלימה הוא העיקרון המנחה בהתאם לסעיף 40ב' לחוק העונשין. בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות אותן ביצעו הנאשמים, יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

30. במקרה דנן, פגעו הנאשמים בערכים חברתיים, שנועדו להגן על הבטחת שקיפות ומסירת דיווח מלא ורחב לרשם שירות נותני המטבע ולבנקים. לצד זאת, קיימת פגיעה ביכולת החברה לנהל מסחר הוגן ובאמון הציבור, בשים לב לחשיבות תפקידם של נותני שירות המטבע במערכת הפיננסית וחובת האמון החלה עליהם.

31. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 ט' לחוק העונשין), נתתי דעתי למהות העבירות ולאופיין. מדובר בעבירות כלכליות שקיים קושי בגילויין וקיימת חשיבות להרתעה בצידן. אין מדובר בעבירות אקראיות אלא בעבירות שהן פרי תכנון מוקדם של הנאשמים, שהיו מודעים לאיסור שבמעשיהם, שנועדו לאפשר לנאשם 3 לעקוף את המגבלות, המאפשרות פתיחת עסק לנותני שירותי מטבע ולהפעלתו. התוכנית העבריינית שרקמו הנאשמים נשאה פרי, על בסיס המצג הכוזב שהוצג אושרה הבקשה לקבלת רישיון, הצ'ינג' הנחזה להיות מורשה נפתח והנאשמים 1 ו-3 עסקו במתן שירותים פיננסיים וניכיון שיקים בהיקף של מילוני שקלים ללא היתר מתאים. כמו כן, נתתי דעתי לפרק הזמן בו פעלו הנאשמים 1 ו-3 בצ'ינג'.

32. חלקו של הנאשם 3 במעשים גבוה יותר, שכן הוא זה שעסק במתן שירות פיננסי ללא רישיון, על אף עברו הפלילי. מעבר לכך, בעניינו של נאשם 3 צורפו שני תיקים נוספים, המייחסים לו עבירות של החזקת אגרוף או סכין שלא כדין והחזקה/ שימוש בסמים לצריכה עצמית.

33. חלקו היחסי של הנאשם 1 נמוך יותר בהיותו מי שסייע לנאשם 3 לעסוק במתן שירותים פיננסיים ללא רישיון, אם כי אין להמעיט בחלקו של הנאשם 1, בשים לב לכך שפעל באופן אקטיבי להגשמת התוכנית העבריינית לאפשר את פתיחת הצ'ינג'.

מדיניות הענישה

34. מדיניות הענישה הנהוגת בעבירות של מתן שירותים פיננסיים ללא רישיון או סיוע לעבירות מסוג זה, מעלה כי הוטלו על נאשמים עונשים כמפורט להלן:

א. בת"פ 65182-06-19 (מח' ת"א) **מדינת ישראל נ' אמסטט** (31.5.21), שאליו הפנה ב"כ המאשימה, הנאשם ירון אמסטט (להלן: "**אמסטט**"), בעל עבר פלילי, ביקש לפתוח עסק למתן שירותי מטבע המחייב רישיון מרשם שירותי מטבע. במטרה להימנע מסירובו של הרשם, חבר הנאשם לבת זוגו ולאדם נוסף בשם אשר ארוסי (להלן: "**ארוסי**") לשם קבלת הרישיון במרמה. לצורך כך הוקמה חברה הרשומה על שם בת זוגו וארוסי, כשהלכה למעשה הנאשם וארוסי היו מנהלי החברה. הנאשם הורשע על פי הודאתו בשש עבירות של קבלת דבר במרמה, חמש עבירות של שבועת שקר, מסירת מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון, עשיית פעולה ברכוש אסור, עשיית פעולה ברכוש בידיעה שהוא רכוש אסור ו- 181 עבירות של אי רישום תקבול.

במסגרת הסדר טיעון עתרו הצדדים במשותף לעונש של 3 שנות מאסר לצד מאסר מותנה וחילוט בסך 300,000 ₪.

בית המשפט המחוזי החליט לכבד את הסדר הטיעון וגזר על הנאשם 3 שנות מאסר לריצוי בפועל שירוצה בחופף ובמצטבר לעונש המאסר אותו מרצה הנאשם בתיק האחר, באופן שהרכיב המצטבר יעמוד על 10 חודשי מאסר.

נסיבות עניין אמסטט חמורות יותר מהמקרה דנן, בשים לב למכלול העבירות בהן הורשע הנאשם באותו עניין, שכללו בנוסף למתן שירותים פיננסיים ללא רישיון, אף עבירות הלבנת הון, בדמות 181 עבירות של אי רישום תקבולים בסך של 2,989,160 ₪ מלקוחות שונים שלא נרשמו בספרי החברה.

ב. בנוסף, הפנתה המאשימה לתיק המקביל בת"פ 65182-06-19 (מח' ת"א) **ישראל נ' ארוסי** (פורסם בנבו, 25.5.21), בו הורשע ארוסי בעבירות סיוע לקבלת דבר במרמה ומסירת מצג כוזב כדי לגרום לדיווח לא נכון, בגין סיועו לאמסטט לקבל במרמה רישיון למתן שירותי מטבע ולהפעיל את העסק הנחזה להיות מורשה על פי דין. **נקבע מתחם ענישה הנע בין 3 ל- 12 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס והושתו על הנאשם 3 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה בן 6 חודשים וקנס כספי בסך 20,000 ₪.**

ג. בת"פ 6912-11-15 (מח' מרכז) **מדינת ישראל נ' נחמני** (פורסם בנבו, 8.12.16), הורשע הנאשם על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של עשיית פעולה ברכוש או מסירת מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון. במסגרת ההסדר בין הצדדים, הוסכם כי סך של 1.7 מיליון ₪ יחולט מתוך הכספים שנתפסו. הנאשם שימש כמנהל עסק הנותן שירותי מטבע. במשך כשנה לקח חלק בתוכנית עבריינית רבת משתתפים לביצוע עבירות הלבנת הון, בכך שפעל בניגוד לחובותיו לזיהוי מקבלי השירות והדיווח על פי חוק איסור הלבנת הון. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם ענישה הנע בין 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, הוטל **עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה בן 6 חודשים וקנס כספי בסך 40,000 ₪.**

ד. בע"פ 3395/06 **מאיר כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.4.07), נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע בעבירה של עיסוק במתן שירותי מטבע בלא רישום במרשם ובעבירת הלבנת הון. הנאשם נתן שירותי מטבע ללא רישום במרשם, וביצע 84 פעולות של המרת מטבע החייבות בדיווח. **בגין העבירות שבוצעו לאורך תקופה של ארבעה חודשים, בהיקף של כ-8 מיליון ₪, נגזר על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר, שני חודשים לריצוי בפועל וארבעה חודשים לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וחילוט רכוש בסך 100,000 ₪.**

ה. בת"פ 376-01-14 (מח' מרכז) **מ"י נ' מוחמד בלעום** (פורסם בנבו, 7.4.14), הורשע הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של מתן שירותי מטבע ללא היתר, מתן מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח או כדי לגרום לדיווח לא נכון והתחמקות ממס הכנסה במרמה עורמה ותחבולה, בגין פריטת המחאות למזומנים ללא רישיון, ובאי דיווח לשלטונות על הכנסותיו מעיסוק זה. בית המשפט המחוזי כיבד את הסכמות הצדדים לעונש והטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, 3 חודשי מאסר על תנאי, קנס על סך 254,000 ₪ וחילוט בסכום של 46,000 ₪.

ו. בע"פ 1959/11 **גבריאל שלום נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.9.2011), נדון עניינם של שלושה נאשמים שבמשך 10 חודשים עסקו במתן שירותי מטבע ללא היתר. בשלב מסוים החליטו לנסות לקבל היתר מהרשות המוסמכת. לצורך כך הציגו הנאשמים בצוותא חדא, בפני רשם נותני שירותי מטבע, מצג שקרי לפיו נאשמת 2 היא הבעלים של העסק, ביודעם שבפועל הנאשם 1 הוא הבעלים, המנהל ומי שאמור ליתן שירותי מטבע. בעשותו כאמור, קיבל הנאשם 1 במרמה רישיון לעסוק במתן שירותי מטבע, על אף שאינו עומד בתנאי הסף לקבלת רישיון

מסוג זה, בהיותו בעל עבר פלילי. בנוסף, בתקופה הרלוונטית ביצע נאשם 1 בסיוען של נאשמות 2-3 פעולות החייבות בדיווח בסך כולל של 807,809 ₪. כמו כן, נמכר באותו עסק, בשלוש הזדמנויות, לסוכן משטרתי מטבע חוץ בסכום כולל של 170,000 ש"ח.

הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות: נאשם 1 הורשע בעבירה של קשירת קשר לבצע פשע, קבלת דבר במרמה, מתן שרותי מטבע ללא רישום והלבנת הון. נאשמות 2 ו-3 הורשעו בעבירות של סיוע למתן שרותי מטבע ללא רישום וסיוע להלבנת הון.

הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו על נאשם 1 יוטל מאסר בפועל, מאסר על תנאי וחילוט סך של 150,000 ₪. ביחס לנאשמות 2-3 הוסכם כי ייגזר מאסר על תנאי, קנס וחילוט סך של 50,000 ₪.

בית המשפט המחוזי גזר על הנאשמים עונשים כדלקמן: על נאשם 1 הוטלו 8 חודשי מאסר, 15 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 50,000 ₪ וחילוט בסך 150,000 ₪. על נאשמת 2 הוטלו 8 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך 30,000 ₪ וחילוט בסך 50,000 ₪. על נאשמת 3 הוטלו 8 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 40,000 ₪.

בית המשפט העליון דחה את ערעורם של הנאשמים, אך ביטל את הקנס שהוטל על נאשם 1, בהסכמת המאשימה.

35. הפסיקה שנסקרה לעיל מלמדת כי בחלק מהמקרים, בהם דובר על עבירות של מתן שירותים פיננסיים ללא רישיון הוטלה ענישה של מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל ולעיתים אף בהסכמת המאשימה הוטלה ענישה של מספר חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. לצד זאת, קיימים מקרים, בהם בהסכמת המאשימה במסגרת הסדר טיעון, הוטלו על נאשמים שהורשעו בעבירות סיוע למתן שירות פיננסיים ללא רישיון, אף בנסיבות חמורות יותר, מאסרים על תנאי.

36. בחינת מדיניות הענישה מעלה כי בעבירות החזקת אגרופן או סכין שלא כדין נקבע מתחם ענישה, הנע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר בפועל (שישה או שמונה חודשים). ראה למשל: עפ"ג 47321-07-14 **אבשלומוב נ' מדינת ישראל** (30.4.2014); עפ"ג (י-ם) 42613-01-16 **איברהים נ' מדינת ישראל** (6.6.2016); ת"פ 15203-10-15 **מדינת ישראל נ' גבאי** (3.10.2017); ת"פ 51577-08-15 **מדינת ישראל נ' מנגיסטו** (2.1.2018); ת"פ 22663-11-11 **מדינת ישראל נ' כהן** (15.12.2015); ת"פ 5206-01-16 **מדינת ישראל נ' אזברגה** (3.6.2018); ת"פ 57163-03-17 **מדינת ישראל נ' דן אברהם** פור (10.8.18).

37. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירה של החזקת סם לצריכה עצמית מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים הנעים ממאסר מותנה ועד לתקופות מאסר קצרות שיכול וירוצו בעבודות שירות. ראה למשל: ת"פ 32746-11-09 **מדינת ישראל נ' ביטון ואח'**; ת"פ 16926-04-16 **מדינת ישראל נ' יואל כץ** (3.7.16); ת"פ 4864-05-11 **מדינת ישראל נ' נסר גבריס** (18.1.12); ת"פ 53325-11-10 **מדינת ישראל נ' יאסין** (6.12.11).

אי כשירות הנאשמים לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות

38. להלן סקירת הפסיקה הנוהגת במקרים בהם מלכתחילה קבע בית המשפט, כי ניתן לרצות את המאסר בעבודות שירות, אך בשל אי התאמה נגזר מאסר בפועל:

א. ברע"פ 483/14 **דוד אמסלם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 15.7.14), גזר בית משפט השלום על הנאשם 3 חודשי מאסר בפועל היות ונמצא לא מתאים לעבודות שירות, במקום עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שהיה נגזר עליו אלמלא היה נמצא בלתי כשיר לביצוע עבודות שירות. הנאשם ערער על חומרת העונש ובחוות דעת עדכנית מטעם הממונה על עבודות שירות נקבע כי הוא כשיר לבצע עבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע כי תחת עונש המאסר מאחורי סורג וברית, ירצה הנאשם 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. הנאשם הגיש בקשת רשות ערעור בטענה כי עונשו הוחמר בבית המשפט המחוזי. בקשה זו נדחתה לאחר שבית המשפט העליון קבע, כי הנאשם נתן הסכמתו לריצוי מאסר בעבודות שירות לתקופה ארוכה יותר מזו אשר נגזרה עליו מלכתחילה לריצוי בפועל. בדונו בסוגיות הניצבות לפניו נקבע:

"המרת עונש מאסר מאחורי סורג וברית, בעונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מהווה הלכה למעשה, הקלה באופן ריצוי העונש... מחד גיסא, ניתן לטעון, כי אין דין כליאה בבית האסורים כדין ביצוע עבודות שירות, גם אם לתקופה ממושכת יותר. עוצמת הפגיעה בחירות היא שונה במובהק, כאשר מדובר בכליאה מאחורי סורג וברית, ואין צורך להאריך בהסבר. בשל כך, לא מעט נאשמים מעדיפים כי יושט עליהם עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, גם אם הוא ארוך יותר במשכו, מאשר לרצות עונש מאסר בפועל... מאידך גיסא, יש רגליים לגישה לפיה מבחינה משפטית גרידא, עבודות שירות אינן אלא דרך ריצוי עונש מאסר בפועל ומדובר באותו סוג עונש.. הדבר מתבטא, בין היתר, באפשרות להמיר את עבודות השירות במאסר לריצוי בפועל, במידה שהנאשם אינו ממלא את חובותיו בביצוע עבודות השירות... כמו כן, במקרים בהם נגזר על נאשם לרצות מאסר בדרך של עבודות שירות, "בכפוף לחוות דעת הממונה", ובהמשך מתברר כי חוות הדעת היא שלילית, נשלח הנאשם לרצות את מלוא תקופת המאסר מאחורי סורג וברית (רע"פ 642/14 יצקוב נ' מדינת ישראל (10.03.14)). הדין איננו מכיר ב-"יחס המרה" כלשהו בין מאסר ממש לבין מאסר בדרך של עבודות שירות, באופן אשר עשוי לבטא את ההבדל הקיים בין אופני ריצוי עונש המאסר".

ב. ברע"פ 642/14 **יצקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 10.3.14) אישר בית המשפט העליון המרה של 6 חודשי עבודות שירות ל- 6 חודשי מאסר ללא כל הפחתה בעונש. נקבע: **יש להצר על כך שהנאשם נאלץ לרצות את עונשו מאחורי סורג וברית... ואולם עיון בהחלטותיהן של הערכאות הקודמות מעלה כי לנאשם היה חלק לא מבוטל בתוצאה זו כעולה מחוות הדעת שניתנו על ידי הממונה".**

ג. בע"פ 3517/11 **אילנה שמשון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.3.13), קבע בית המשפט המחוזי כי ניתן להטיל על הנאשמת עונש של 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, עונש שהיה מוסכם על המדינה, אולם הנאשמת לא שיתפה פעולה עם הממונה על עבודות השירות ולכן נמנע בית המשפט מלהטיל עונש זה וגזר על הנאשמת 75 יום מאסר בפועל. ערעורה של הנאשמת לבית המשפט העליון נדחה. לצד זאת הוענקה לה הזדמנות אחרונה, על פי העדפתה, לשאת בעונש המקורי שהוטל עליה, קרי - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

ד. בעפ"ג (ת"א) 13303-02-16 **רוני קייט נ' מדינת ישראל** (21.9.16), קבע בית המשפט השלום כי מתחם העונש ההולם נע בין 4-8 חודשי מאסר. הנאשם הופנה לממונה על עבודות שירות, אך פעם אחר פעם התייצב ללא המסמכים הרפואיים הנדרשים. בית משפט קמא הסיק שהנאשם אינו מעוניין

לבצע עבודות שירות וגזר על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעורו של הנאשם, קבע כי המתחם נע בין 3-8 חודשים, והעמיד המאסר על 3 חודשים ויום, תוך שקבע כי הסיבה היחידה לאי כשירות הנאשם לעבודות שירות היא עקב מצבו הרפואי.

ה. בעפ"ג (ת"א) 25366-03-16 ברבי נ' מדינת ישראל(פורסם בנבו, 22.6.17), קבע בית המשפט המחוזי "יחס המרה" של חודש מאסר בפועל במקום 3 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות. נקבע כי: **"8 שעות עבודה ביום בהן מוגבלת חירותו של עובד השירות מתמטית הן שליש משעות היום בו מוגבלת חירותו של האסיר בבית הסוהר. ההגבלות הנוספות החלות על עבודות השירות אחרי שעות העבודה מתקזזות אל מול שהות מאחורי סורג ובריאח לעומת שהייה בתנאי חירות, ומול ימי השבת שבהם אין עובדים, אך שוהים מאחורי סורג ובריאח".**

39. בנסיבות התיק שלפניי, לאור מכלול הנסיבות המבוארות לעיל, ובהתחשב במידת חלקם של כל אחד מהנאשמים במעשים, ובעובדה שאי התאמתם לעבודות שירות אינה נובעת דווקא מהתנהגותם, אלא מהחשש לפגיעה בהם או באחרים כעולה מחוות הדעת של הממונה על עבודות השירות, נחה דעתי כי בעניינו של הנאשם 3 יש להשית עונש מאסר קצר יותר מזה שהיה צריך לרצות בדרך של עבודות שירות על פי הסדר הטיעון ובעניינו של הנאשם 1 יש להסתפק בעונש מאסר מותנה לתקופה משמעותית ומרתיעה (השווה עם: ת"פ (ת"א) 9616-03-17 מדינת ישראל נ' הכח מכבי עמידר עירוני רמת גן בע"מ (פורסם בנבו, 6.12.21)).

העונש ההולם

40. בגזירת העונש המתאים לנאשמים, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40 י"א לחוק העונשין.

41. במסגרת השיקולים לקולא, נתתי דעתי לכך, שהנאשמים הודו, קיבלו אחריות על מעשיהם וחסכו זמן שיפוטי.

42. כמו כן, נתתי דעתי לנסיבות האישיות של הנאשמים. הנאשם 1, נשוי ואב לשני ילדים קטנים, נעדר עבר פלילי. הנאשם 3, נשוי ואב לארבעה ילדים קטנים, שירת בצה"ל, סובל מנכות בגין אובדן ראייה באחת מעיניו. עברו הפלילי של נאשם 1, כולל שלוש הרשעות קודמות בעבירות ישנות שבוצעו בין השנים 2004 - 2006, ביניהן עבירה של החזקת אגרופן משנת 2006 או סכין שלא כדין ועבירת אלימות משנת 2004 בגינה ריצה 15 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריאח.

43. עוד יש לתת את הדעת לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים, בשים לב לאופי וסוג העבירות, הקושי בגילויין וחשיבות ההתרעה בצידן.

סוף דבר

44. אשר על כן, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. מאסר מותנה בן 9 חודשים למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת קבלה דבר בתחבולה או עבירה לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו - 2016 (להלן: **"חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים"**), או כל עבירת מרמה.

עמוד 8

ב. קנס בסך 20,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.12.22. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיד.

נאשמת 2

קנס בסך 2,000 ₪ שישולם תוך 60 ימים. לא ישולם הקנס במועדו, יעמוד לפירעון מיידי וישא הפרשי ריבית והצמדה החל מהיום.

נאשם 3

א. 6 חודשי מאסר בפועל.

ב. מאסר מותנה בן 9 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, לבל יעבור עבירת קבלה דבר בתחבולה או עבירות לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים, או כל עבירת מרמה.

ג. מאסר מותנה בן 4 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, לבל יעבור עבירת החזקת סכין או אגרופן שלא כדין או עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), תשל"ג - 1973.

ד. קנס בסך 21,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.12.22. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיד.

זכות ערעור כדין תוך 45 ימים.

ניתנה היום, כ"א תמוז תשפ"ב, 20 יולי 2022, בנוכחות
הצדדים.